

WOORDENBOEK VAN DE VLAAMSE DIALECTEN

UNIVERSITEIT GENT
Vakgroep Nederlandse Taalkunde
Blandijnberg 2
9000 Gent

Vragenlijst 114
DECEMBER 1999

PLANTEN 4

Dialect van :(stad, dorp, gehucht, wijk),
.....(gemeente).(prov.)

GESPROKEN DOOR :

Naam :
Geboorteplaats :
Geboortjaar :
Waar opgegroeid :
(vroeger) beroep :
In welke gemeente werd beroep uitgeoefend :
Dialect van moeder :
Dialect van vader :
Dialect van echtgeno(o)t(e) :
Ik ben naar school geweest tot jaar
Datum van invullen van vragenlijst :
Adres en telefoonnummer :
.....
.....

OPGETEKEND DOOR :

Naam :
Geboorteplaats :
Geboortjaar :
Dialect :
(vroeger) beroep :
Ik ben naar school geweest tot jaar.
Hoogste diploma :
Adres en telefoonnummer :
.....
.....

Beste medewerker/ster,

Deze vragenlijst moet dienen voor een dialectwoordenboek. Wilt u er dus zorg voor dragen dat u steeds woorden geeft die in uw dialect gebruikelijk waren of zijn. Tracht de dialectuitspraak zo goed mogelijk weer te geven. Maak u echter geen zorgen als dat soms moeilijk blijkt te zijn. Elke aanduiding, hoe onvolmaakt ook, is welkom.

Vul ook de eerste bladzijde (met naam, geboorteplaats enz.) zo nauwkeurig mogelijk in. Mogen we u vragen de vragenlijst in te vullen voor slechts één plaats en niet voor een hele streek? Na 'dialect van : ...' hoort de naam te staan van één bepaalde plaats van voor de gemeentefusies, niet de naam van een streek.

1. Hoe noemt u de waterplant met grote, plat op het water drijvende, ronde bladeren en witte bloemen met veel bloembladen? Tegenwoordig wordt ze heel vaak gekweekt als sierplant in tuinvijvers. (zie ill. 1)	1. (waterlelie)
2. Hoe noemt u de waterplant die lijkt op een waterlelie maar ovale, lichter groene bladeren en ronde, gele bloemen heeft? (zie ill. 2)	2. (gele plomp)
3. Hoe noemt u de plant met ronde, donkergroene bladeren die niet op het water drijven maar erboven staan; de plant groeit wel in moerassige gebieden en langs waterkanten en draagt in het voorjaar grote, gele, boterbloemachtige bloemen. (zie ill. 3)	3. (dotter)
4. Hoe noemt u de mooie plant van moerassen en waterkanten met glanzende, driekantige, lisachtige bladeren en roze bloemen in een schermvormige bloeiwijze aan het einde van een hoge, onvertakte stengel? (zie ill. 4)	4. (zwanebloem)
5. Hoe noemt u de plant van waterkanten en moerassen met smalle bladeren en diep purperrode bloemen in lange staartachtige trossen? De bloembladjes zijn smal en de doosvruchtjes vormen geen wit pluis. Deze mooie moerasplant kan ruim een meter hoog worden. (zie ill. 5)	5. (kattestaart)
6. Hoe noemt u de hoge planten van waterkanten en moerassen met tegenoverstaande, licht behaarde, lichtgroene, lancetvormige bladeren en gele bloemen in groepen aan het eind van de stengel? De vruchtjes zijn ronde doosvruchtjes. De plant heeft een kruipende wortelstok. (zie ill. 6)	6. (wederik)
7. Hoe noemt u de plant van vochtige gronden en waterkanten met donkergroene, geveerd samengestelde bladeren en witroze bloempjes in platte trossen aan de top van de lange rechtopstaande stengel? De bloemen verspreiden een eigenaardige, niet onaangename geur en wegens haar geneeskrachtige eigenschappen werd en wordt de plant veel gekweekt. Ze trekt ook zeer sterk katten aan. (zie ill. 7)	7. (valeriaan)
8. Hoe noemt u de tot twee meter hoge plant van waterkanten met handvormig samengestelde bladeren met gezaagde, smalle lichtgroene deelbladeren en bloempjes in platte eindingse trossen? De bloemen zijn roze en vormen na de bloei een wit vruchtpluis. De bloemen trekken veel vlinders aan. Door de bittere smaak wordt ze niet door het vee gegeten (behalve door geiten). (zie ill. 8)	8. (koninginnekruid)
9. Hoe noemt u de plant van oevers en vochtige grond met grondstandige, ronde, rabarberachtige grote bladeren met holle stelen? De bladeren zijn langs onderen viltig behaard. Deze plant kruipt met een ondergrondse wortelstok en draagt enkel vroeg in het voorjaar, nog voor de bladerenuitkomen, de vuilroze bloemen in dikke, kegelvormige aren. (zie ill. 9)	9. (groot hoefblad)

10. Hoe noemt u de plant met veervormige, fijn verdeelde bladeren? Ze komt vaak voor in bossen en wordt soms binnenshuis als sierplant gekweekt. De plant heeft geen bloemen; er zijn verschillende soorten van deze planten. (zie ill. 10)	10. (varen)
11. Hoe noemt u het kleverige onkruid met smalle blaadjes in kransen rond de stengel? De hele plant is bezet met korte haakjes die ervoor zorgen dat de plant overal aan blijft hangen. De stengels kunnen heel lang worden en liggen in slordige bossen op de grond. (zie ill. 11)	11. (kleefkruid)
12. Hoe noemt u de hoge ranke plant van bossen en zandgronden, met groene bladeren en prachtige roze bloemen, die in lange trossen staan? Als de smalle vruchten rijp zijn openen ze zich en komt er veel wit pluis vrij. (zie ill. 12)	12. (wilgeroosje)
13. Hoe noemt u het plantje met donkergroene, bijna ronde, glanzende blaadjes en stervormige gele bloemen? De bloemen lijken op die van boterbloemen maar zijn veel lager en hebben puntige bloemblaadjes. Het plantje heeft wortelknolletjes en is alleen in het vroege voorjaar te zien. (zie ill. 13)	13. (speenkruid)
14. Hoe noemt u het kleine plantje dat in tuinen en bossen groeit en gele of witte bloempjes draagt? De samengevouwen blaadjes zijn klaverachtig en smaken zuur. (zie ill. 14)	14. (klaverzuring)
15. Hoe noemt u de plant met smalle, klaverachtige blaadjes die naar honing ruiken als men ze fijnwrijft? Het zijn planten van ruim een meter hoog, met gele of witte bloempjes in slanke trossen. (zie ill. 15)	15. (honingklaver)
16. Hoe noemt u het kleine plantje met de verticaal staande bloempjes die paars, geel of wit, of een combinatie van die kleuren, kunnen zijn? De donkergroene blaadjes zijn smal en gekarteld en de zaaddoosjes splitsen in drie als ze rijp zijn. In tuinen staan vaak gekweekte, grotere vormen van deze plant. (zie ill. 16)	16. (viooltje)
17. Hoe noemt u het plantje met lepelvormige, twee aan twee staande bladeren en blauwpaarse bloempjes in gedrongen trosjes op het einde van de stengel, die wat weg hebben van bijenkorfjes? (zie ill. 17)	17. (brunel)
18. Hoe noemt u de planten van bosranden, wegkanten, akkers en slootkanten met een sterke muntgeur en zacht behaarde, lichtgroene, gekartelde, tegenoverstaande bladeren? De bloemen zijn paars en staan meestal in trossen aan het eind van de stengel of in de bladoksels. Deze plant is ook een heel bekend tuinkruid en wordt vaak tot thee verwerkt. Er zijn verschillende soorten. (zie ill. 18)	18. (munt)

19. Hoe noemt u de nogal forse plant van bossen en akkerranden met sterk getande bladeren die een eigenaardige, eerder onaangename geur verspreiden? Men herkent deze plant gemakkelijk aan de omhoog stekende, witte tot lichtpaarse trompetvormige bloemen en de groene gedoornde vruchten. De plant is dodelijk giftig. Verwante soorten met houtige stengel en hangende bloemen worden als kuipplant gekweekt. Er wordt van deze plant ook vaak gezegd dat ze mollen verjaagt. (zie ill. 19)	19. (doornappel)
20. Hoe noemt u het kruid van bossen en slootkanten met tegenoverstaande, diepgroene, kale bladeren en bruinpaarse bloempjes in ijle, vertakte trossen? De bloempjes lokken veel insecten, vooral wespen. De stengel is in doorsnede vierkant en de plant heeft een verdikte wortelstok, waaraan in het najaar knolletjes ontstaan. Die knolletjes worden vaak gebruikt tegen aambeien (speen). (zie ill. 20)	20. (knopig helmkruid)
21. Hoe noemt u de hoge plant met brede, gekartelde, lichtgroene tot donkergroene bladeren en kelkvormige paarse bloemen die vanbinnen wit gevlekt zijn en in lange, opstaande trossen staan? De plant is dodelijk giftig. Ze wordt ook in tuinen gekweekt als sierplant en verwildert gemakkelijk. In het wild groeit ze in bossen. (zie ill. 21)	21. (vingerhoedskruid)
22. Hoe noemt u het vetplantje met de driehoekige blaadjes, die in een mooi rozet staan? Het plantje was vroeger vaak te zien op de daken van huizen, het zou beschermen tegen blikseminslagen. De bloem is roze en staat op een lange stengel, die tussen de blaadjes van het plantje verschijnt. (zie ill. 22)	22. (huislook, donderblaadjes)
23. Hoe noemt u de lange slanke plant, meestal bovenaan vertakt, met geveerde bladeren en kleine roomgele bloemetjes in dikke trossen? De bloemen ruiken heel aangenaam. De plant is vooral te vinden op vochtige plaatsen, bv. langs slootkanten. (zie ill. 24)	23. (moerasspirea)
24. Hoe noemt u de lage plant met taaie stengels, kleine groenblijvende blaadjes en purperen bloemetjes die over het bovenste deel van de stengel verspreid staan? De purperen bloei in de nazomer valt vooral op wanneer er een grote groep van deze planten samen staat. Van de taaie, verhoutende stengels werden vroeger bezems gemaakt. (zie ill. 25)	24. (struikhei)
25. Hoe noemt u de plant die goed lijkt op de voorgaand, maar rozere, bollere bloemetjes heeft, en blaadjes die in kransjes van drie staan? Ze komt ook voor op zeer voedselarme gronden, maar heeft iets nattere gronden nodig en is zeldzamer. (zie ill. 26)	25. (dophei)